

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Sofie Adlerz
Titel: Samordnare
E-post: Sofie.adlerz@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande över remiss av delbetänkandet Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget avseende Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21).

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Norrtälje kommun beslutar att yttra sig i ärendet och instämmer delvis i förslaget om ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål avseende våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor. Norrtälje kommun anser att det bör finnas ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål avseende hedersrelaterat våld och förtryck då problematiken bör synliggöras som ett särskilt samhällsproblem.

Ärendet

Beskrivning

Fråga om yttrande avseende delbetänkande av ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål, *Utredning om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck* inkommer 23 maj 2024 från Regeringskansliet till Norrtälje kommun. Norrtälje kommun beslutar att yttra sig.

Den 3 augusti 2023 beslutade regeringen utredningens direktiv. Av direktiven framgår att utredningen i ett delbetänkande ska analysera och bedöma om det bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål som handlar om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Samt ett förslag på hur ett sådant jämställdhetspolitiskt delmål kan formuleras. Utredningen ska analysera och lämna förslag på en ny och mer inkluderande målformulering för det nuvarande delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, där det beaktas att mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor utgör merparten av det könsrelaterade våldet, och där samtidigt minst följande områden omfattas: mäns våld mot kvinnor i nära relationer, kvinnors våld mot män i nära relationer, våld i samkönade relationer och andra hbtqi-relationer, sexuellt våld och utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål, och identifiera behov av följdåtgärder i författningar som en följd av nya delmål.

Förslaget redogör för ett mer inkluderande delmål vilket ska underlätta tolkningen av vilka frågor och grupper som hör till målet. Det nuvarande målets första led, som lyder att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, tolkas ofta snävt och bokstavligt. Det kan till exempel uppfattas som att det endast handlar om mäns våld mot kvinnor i nära relationer.

Detta innebär att vissa utsatta grupper och våldsformer som omfattas av delmålet men som inte anges i målformuleringen har osynliggjorts i exempelvis genomförandet av insatser och uppdrag. Det handlar till exempel om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning. Dessutom har den nu gällande nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor ett något bredare tillämpningsområde jämfört med delmålet.

Utredningen beskriver också behovet av att livscykelperspektivet behöver bli tydligare i delmålet. Inte minst behöver våld i ungas nära relationer och våld mot äldre kvinnor uppmärksammas särskilt.

En ytterligare utgångspunkt är att regeringens politiska signaler i arbetet mot våld bör vara samordnade. Det finns utmaningar kopplade till samtliga områden som omfattas av det sjätte delmålet. Utredningen belyser att arbetet behöver stärkas när det gäller samtliga delar av det sjätte delmålet för att motverka våldet, men att det huvudsakliga fokuset fortsatt bör ligga på mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor.

Utredningen ger förslag på ett mer inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål för att förebygga och bekämpa våld

Förslag:

Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.

Lagkrav

Ej tillämplig

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämplig

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ej tillämplig

Förvaltningens analys och slutsatser

Norrtälje kommun instämmer delvis till förslaget om ett nytt sjätte jämställdhetspolitiskt delmål:

- *Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.*

Norrtälje kommun anser att ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål avseende hedersrelaterat våld och förtryck är nödvändigt, då risken är stor att arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck blir osynligt om det ställs mot andra våldstyper. Hedersrelaterat våld och förtryck behöver synliggöras som ett särskilt samhällsproblem.

Norrtälje kommun instämmer i följande yttrande om våld i nära relation som ett uttryck för strukturell ojämställdhet:

- *"En förståelse av våld som ett hinder för jämställdhet och som det yttersta uttrycket för en strukturell ojämställdhet mellan könen bidrar till att kunna bedriva ett effektivt våldsförebyggande arbete. Det kan ske bland annat genom att normer kopplade till maskulinitet och våldsutövande synliggörs och problematiseras. Vi anser att det är av stor vikt att delmålet fortsatt synliggör att majoriteten av det våld som omfattas av jämställdhetspolitiken begås av pojkar eller män mot flickor eller kvinnor".*

Norrtälje kommun instämmer inte i bedömningen att inkludera hedersrelaterat våld och förtryck i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet. Norrtälje kommun vill påtala risken med att skriva in hedersrelaterat våld och förtryck tillsammans med övrigt våld mot kvinnor. Delbetänkandet ger en genomförlig beskrivning av grunden till förslaget. Dock är risken stor att problematiken blir osynlig i jämförelse med arbetet med att motverka våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor. Delbetänkandet beskriver att jämställdhetspolitiken behöver vara samordnad samt att två mål kan komma att försvåra uppföljning och styrning. Norrtälje kommun ser dock att behovet av att synliggöra hedersrelaterat våld och förtryck bör ses som en prioritet. Det behöver finnas tydliga riktlinjer vilka ställer krav på samhället att aktivt och riktat motverka hedersrelaterat våld och förtryck som ett särskilt samhällsproblem. Delmålet behöver även beskriva behovet av en generell kunskapsökning kring hedersrelaterat våld och förtryck för att möjliggöra för ett brett arbete med att motverka hedersnormer, i samma utsträckning som det idag görs avseende våld i nära relation.

Norrtälje kommun instämmer i förslaget att inkludera människohandel och prostitution i delmålet. Inkluderingen innebär att samhället tydligt tar ställning för våldsutsattas rättighet till stöd och hjälp.

Samkönade relationer och män som utsätts för våld i nära relation

Norrtälje kommun instämmer även i bedömningen att inkludera samkönade relationer samt det våld som män utsätts för i nära relation. Inkluderingen ger kommuner och andra hjälporganisationer större incitament att identifiera de män som utsätts för våld som behöver stöd och skydd. Samt att inkluderingen av våld i samkönade relationer även kan fungera som en indikation på behovet av ökad forskning avseende omfattningen av problematiken.

Livsloppsperspektivet

Delmålet har även ett livsperspektiv vilket gör att även våld i äldre relationer ges en större plats i arbetet. Arbetet med denna särskilt utsatta grupp har länge varit eftersatt och till viss del osynlig i kommuners arbete med att motverka våld i nära relation.

Människohandel och prostitution

Att människohandel och prostitution skrivs in i delmålet möjliggör för kommuner att mer riktat arbeta mot problematiken som ett jämställdhetsproblem. Detta då det i stor utsträckning idag endast ses som ett brott som ska hanteras av Polismyndigheten. Inkluderingen, tillsammans med ny lagstiftning om rätten till skyddat boende möjliggör för ett mer strukturerat arbete för att motverka utsatthet för människohandel och prostitution.

Framtida arbete i kommunerna samt behovet av processtöd

Norrtälje kommun instämmer i bedömningen att samtliga våldstyper ska listas. Detta då arbetet med att uppmärksamma samtliga typer av våld behöver intensifieras, inkluderande våld mot personer som har en funktionsvariation.

Norrtälje kommun instämmer även i bedömningen att det är först när man ser till synergieffekterna som det går att motverka våld och förebygga framtida våldsutövande.

Det behöver bli tydligare att kommuner och andra organisationer skall se till helheten. Det kan krävas samlade metoder, strategier eller på annat sätt styrning som vägleder kommuner och regioner i arbetet med att se till helheten.

Idag finns det i de flesta kommuner ett utarbetat mottagande och omhändertagande av kvinnor och män utsatta för våld i nära relation. Dock saknas det ofta ett arbete med att förebygga våld. Vid våldspreventivt arbete är detta oftast riktat mot att arbeta för att motverka att våldet upprepas.

Det saknas i stor utsträckning ett övergripande arbete med att se kopplingen mellan bristen på jämställdhet på arbetsplatser, i skolan eller i föreningslivet och utövande av våld i nära relation och annat våld mot kvinnor, flickor, män och pojkar.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsen

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

1.Yttrande av delbetänkandet Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

2.Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld - *Delbetänkande av Utredningen om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck. Stockholm 2024*

Beslut skickas till

Enhetschef mottagning och våld i nära relation, Socialförvaltningen

Enhetschef Öppenvården, Socialförvaltningen

Samordnare våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck